

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 186. szám. Nagyvárad. Csütörtök 1914 augusztus 13

Világostól — Varsóig!

Hatvanöt év előtt, 1849. augusztus 13-án tették le a magyar seregek az oroszok előtt a fegyvert Világosnál.

Akkor az orosz az osztrák szövetségese gyanánt jött leverni a magyar szabadságharcot.

Még élnek sokan azok közül, a kik ma hatvanöt éve Világosnál kétségbeestek a magyar nemzet jövője felől. Még él a magyar seregek akkori zseniális fővezére: Görgey Artur, a kinek vezetése alatt először iródott be ragyogó betűkkel a történelembe a honvéd név, melyről Petőfi úgy énekel, hogy Isten után legszebb név a honvéd nevezet!

Ma hatvanöt éve mindenki azt hitte, hogy ez a gyönyörű név örökre sirba került a világosi nagy temetőn. . . .

Ferenc József és a cár katonái együttesen jelentették uraiknak, hogy Görgey katonái — nincsenek többé.

Ma pedig — elmondhatjuk mi is I. Vilmos császár mondását a szedáni fegyverletétel után: *welch' eine Wendung durch Gottes Fügung!* Isten rendeléséből minő fordulat! Magyarok és osztrákok, valamennyi Ferenc József hűségére esküdve, harcúgytól égve, robognak végső elszámolásra a cár serege ellen.

És él a honvéd név is! Él Görgey, él Görgey serege — Ferenc József serege az is! A multakra vetett fátyol alól új dicsőséggel lendül ki a magyar lobogó s testvéri ölelkezésben az osztrák zászlóval, megy hirdetni a szabadságot — a lengyeleknek a cár birodalmában!

Ma hatvanöt éve kozák lovak tiporták el a magyar szabadságot, ma pedig magyar huszárok viszik a szabadság hírét a cári zsarnokság alatt nyögő lengyeleknek.

Isten rendeléséből minő fordulat! Ferenc József azt üzenté . . . nem, nem üzenté, hogy elfogyott a

regimentje! Szaporodnak, egyre szaporodnak a regimentek, magyarok és osztrákok testvéri versengésben, égve a harci vágytól, hogy bosszút álljanak Világosért.

Most látjuk, hogy Világoshoz a magyart és az osztrákot egy végtelenül szerencsétlen tévedés vitte. Magyaroknak és osztrákoknak már 1848-ban ott kellett volna lenniök, ahol ma vagyunk: egymás oldalán. Egymásra vagyunk utalva a mohácsi vész óta; hibázott a magyar, mikor a pogány törökkel szövetekezett, hibázott az osztrák, mikor

az orosz karjaiba vetette magát. Most a történelmi tévedések mind helyreigazítódnak. Szenvedtünk, tanultunk s a tanulságokat levonjuk a jövőre.

Világos nem lesz többé fájdalmas emlék. Ami könny hozzáfűződött, magyarok és osztrákok ott töröljük le együttesen, Ferenc József vezényszavára, Lengyelország síkjain! Csak egy könny hullhat ma: Görgey Artur szeméből, a visegrádi vár romjai alatt. De az a könny is az öröm könnye, hogy ezt a napot megérhette. Adja Isten, az igazság Istene, hogy mielőbb örömkönnyel üdvözölhesse a döntő diadal napját is, a győztes magyar honvédek Világos helyett — Varsóban! *

A világháború.

A hadseregek felvonulása szakadatlanul tart minden ponton; de már most kiderül, hogy a magyar-osztrák és német seregek felkészültségével ellenfeleink nem mérkőzhetnek. A hol összeapásra kerül a sor, mindenütt a mieink győznek.

Meglepő a német flotta harcászata is. Ugy látszik, a mint megrendült az orosz szárazföldi hadsereg győzhetetlenségének meseje, épp úgy megdőlt a brit flotta nagy híre is. Valamikor Fülöp spanyol király hajóhadát nevezték „győzhetetlen armádiának”, míg az angolok le nem győzték; most az angolokat fenyegeti hasonló sors a német és az osztrák-magyar flotta részéről.

Távirataink a következőket jelentik:

Német győzelmek.

A német flotta győzelmei három tengeren.

Berlin, aug. 12. A Wolff ügynökség jelenti: **Hadi flottánk működéséről azon értesítéseket szereztük, hogy hajóink mind a három tengeren és pedig a Keleti, Északi és Földközi tengeren diadalmasan folytatják operációikat, sőt**

egyes részeken hadi műveleteiket egész az ellenséges partokig kiterjesztették.

Libau bombázása.

Berlin, aug. 12. Wolff ügynökség: Libau kikötő bombázásában az Ausburg cirkálón kívül a Magdeburg cirkáló is részt vett, Libau bombázása az oroszok között óriási rémületet keltett s ennek következménye a Hangó kikötőnek az oroszok által történt önkéntes elpusztítása.

A földközi-tengeri flotta.

Berlin, aug. 11. Wolff-ügynökség: A Földközi-tengeren cirkáló flottánk az algiri partokon fekvő Philippedille és Bona megerősített francia gyarmatkikötők bombázásával nagy sikereket ért el. Elsősorban sikeresen megzavarták a francia csapatok partraszállítását. A kónigin Luise nevű hajónk, illetve rettenthetetlen parancsnoka Birnei kapitány hőstette az angolok körében nagy aggodalmat keltett. Cirkálóink a Földközi-tengeren egyedül kénytelenek operálni, ami munkájukat nagyon megnehezíti, mégis a Dresden nevű cirkálónak sikerült a Cunard tengerhajózási társaság *Mauretania* nevű gőzösét egész Halifaxig visszakergetni.

Az Északi-tenger csöndes.

Berlin, aug. 12. Wolff-ügynökség: Az Északi tengeren előnyomuló flottánk ellenséges hajókkal nem találkozott.

A mühlhauseni nagy diadal.

Berlin, aug. 12. Wolff-ügynökség: A mühlhauseni győzelem, mely jelentőség és a harcolók száma tekintetében, a wörthi csatához hasonlítható, elsősorban fontos azért, mert a megvert hetedik hadtest a hadsereg elitjét képezi. Az egész berlini sajtó nagy lelkesedéssel ünnepli a győzelmet, mint a végleges siker zálogát.

A legujabb német győzelem.

Budapest, aug. 12. A tizenötödik francia hadtest előretolt vegyes dandára a lotharingiai Legarde-nál a németek részéről irtózatosszerű vereséget szenvedett. Hétszáz foglyon kívül rengeteg hadieszköz esett a német csapatok zsákmányául. Ma érkezett jelentés szerint az ütközetben egy francia tábornok is elesett. Mint Berlinből táviratozzák, a győzelem híre a porosz fővárosban óriási örömet keltett.

Német hajók dán vizeken.

Milano, aug. 12. Kopenhágából táviratozzák:

Három német tengeralatt járó hajó hatalmába kerítette a Sund tengeröböl déli bejáratánál elhelyezett uszóvilágítótornyot.

Az északi harctérről.

■■■

Oroszország és a lengyelek.

Krakó, aug. 12. A lembergi lapok híradása szerint az oroszok Varsó kiürítése előtt a cár kiáltványát hozták nyilvánosságra, amely a lengyel alkotmány életbeléptetését a jövő évre igéri, még pedig külön lengyel hadsereggel és önálló pénzügyi kormányzattal. Varsóban augusztus 3-án egy lengyel nemzeti komité alakult, amely 53 előkelő lengyel aláírásával ugyancsak kiáltványt bocsátott ki a haza felszabadítása érdekében. A komité elnöke CzetOertynsky gr. és a helyi szervezetek már az összes lengyel városokban megalakultak, amelyeket az oroszok elhagytak.

Huszár bravur.

(Hivatalos jelentés.)

Jellemző csapataink szellemére az a beérkezett jelentés, amely szerint egy fogságba került huszár az elfogatást követő napon egy kozáklovon megszökött, bevonult alosztályához.

Csapataink előnyomulása Orosz földön.

(Hivatalos jelentés.) aug. 12. délután 2 óra 30 perckor.) Az északi harctérről jelentik: csapataink Orosz-Lengyelországban Jedrzejow-ig folytatták előnyomulásukat. Jedrzejow a bécsi városi vasut mentén fekszik Krakótól mintegy 70 kilométernyi távolságra északkeleti irányban.

700 orosz katonaszökevény.

(Hivatalos jelentés.)

Körülbelül 700 orosz katonaszökevényt Linzbe, Salzburgba és Bruckba internáltak.

A németek megszállták Sosnovicet.

Krakó, aug. 12. Itteni lapok értesítése szerint német csapatok megszállták Sosnovicet. Az oroszok Kattovic és Sosnovice között felrobbantották a vasuti hidat. Pályaudvar és vámház porig égett. A lengyel lakosság mindenütt örömmel siet a porosz katonák elé. Orosz-Lengyelországból számos menekült és szökevény érkezik. Ideérkező lengyelek beszélik, hogy az oroszok között a hangulat nagyon nyomott. Dubnában az élelmiszer híján szűkölködő néptömeg magrohanta a katonai depót.

Az oroszok visszavonulása.

Krakó, aug. 12. Az orosz határról központosított menetekben vonják vissza az orosz csapatokat. Az Orosz-Lengyelországban besorozott katonák legnagyobb része, még mielőtt a csapatok Ivangorodba értek megszökött és a lovakat is magával vitte. Az oroszok, hir szerint, Ivangorodnál akarják feltartóztatni az előre nyomuló csapatokat, mindaddig, míg a tulajdonképpeni erdővonalat nem biztosították.

Elsülyedt orosz deadnought.

Berlin, aug. 12. A lapok jelentése szerint Finnországból hazatérő németek elbeszélik, hogy a St. Andreas nevű orosz dreadnought Hangó előtt megrokkanva, fél hosszával a tenger fenekén van. A hajót egy orosz révkalauz vezette. Amióta ez a hajójuk póru jár, az oroszok ezeken a vizeken nagyon bizonytalanul érzik magukat.

A nyugati harctérről.

■■■

Angolok a belga partokon.

London, aug. 12. A Daily Telegraph jelenti, hogy a hadügyminiszterium lázas buzgósággal dolgozik a szárazföldi hadsereg mozgósításán. Mivel az angolok nem nagyon remélik, hogy a belgák fel tudnák tartóztatni a németek előnyomulását a francia határ felé, az angol kormány a rendelkezésére álló szárazföldi haderő nagyobb részét partra szándékozik szállítani Belgiumban. Az expedícióban az angol hadsereg legjobb csapatai vennének részt; a hadügyminiszterium reméli, hogy 170.000 embert Anglia önvédelmének kára nélkül a kontinensre szállíthat.

Tömeges németgyilkolás Belgiumban.

(Magyar Távirati Iroda.)

Berlin, aug. 12. Megerősítik annak a híret, hogy Belgiumban nagyon sok német polgárt meggyilkoltak.

Franciaország és monarchia.

Budapest, aug. 12. (Tud. cen. táv.) A P. Lloydnak jelentik Bécsből: A Franciaországgal való diplomáciai szakítást francia részről kezdték meg. A francia kormány kérés nélkül adta át nagykövetségünknek utlevelét és visszahívta Dumaine bécsi francia nagykövetet. Párisi nagykövetségüket napokon át katonákkal kellett őriztetni a csöcselék ellen.

Csata készül Basel közelében.

Basel, aug. 12. Biztos értesülés szerint igen jelentékeny francia hadsereg közeledik Basel felé. A németek is erre tartanak, Leopoldshöhe és Sanki Ludwig között nagy német sereg helyezkedett el. A németek a sankt-tudwigi vámhivatalt lefoglalták. A svájci kormány a nép megnyugtatására a következő plakátot függesztette ki:

— Valószínű, hogy ma éjjel vagy a legközelebbi napokban Baseltől nem nagy távolságra összeütközések lesznek a francia és a német csapatok közt. Figyelmeztetjük a lakosságot, hogy viselkedjék nyugodtan. Minden riasztó hírek a terjesztése jogszavatlan volna, mert határainkat jól védelmezik vitéz katonáink és szükség esetén határvédő seregünket más csapatokkal is megerősíthetjük. A pánik elkerülése céljából kérjük a lakosságot, hogy viselkedjék nyugodtan és az utcákon kerüljön minden csoportosulást.

A déli harctérről.

■■■

Wisszavert montenegrói támadás.

Budapest, aug. 12. — (Tud. cen. táv.) A P. Lloydnak jelentik Serajevóból: Montenegrói reguláris csapatok a grahovo völgyből jövet szerb tiszt vezetésével a múlt napokban három irányból akartak betörni Trebinje táján Hercegovinába. Csapataink a montenegróiakat hatalmas erővel verték vissza. Az ellenséges csapatok vesztesége jelentékeny.

Belgrád rémnapijai.

Budapest, aug. 12. — Tud. cen. táv. Szófiából jelentik: Belgrádban az utóbbi napokban az utcai csöcselék tüntetett a monarchia ellen s Oroszország mellett. A részeg tömeg betört követségünk házába, mindent összerombolt s több osztrák-magyar alattvalót megtámadott. A szerb fővárosban teljesen a csöcselék lett az ur. A lapok különkiadásokban az orosz győzelemről álhíreket terjesztenek, amiket kénytelenek megcáfolni.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalkozói
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashíd mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyancsak kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

Tisza István gróf a döntő diadalról.

Budapest, aug. 12. Tegnap este a munkapárt körében Tisza István gróf nevezetes spontán nyilatkozatot tett; ezeket mondotta: Magánértésem szerint eddig csak egy döntő esemény történt harctereinken, tudniillik: a mühlhauseni német győzelem. A többi eddigi összeütközések csak előretolt csapatok összeütközései voltak. A ki a döntő ütközetben győz, azé a győzelem. Hadseregünket olyan lelkes, nyugodt és biztos offenzív szellem hatja át, hogy mikor az offenzíva megkezdődik, melynek idejét nem tudom és nem is tudhatom, lehet 1 nap, lehet 10 nap, akkor ez erőteljes és határozott lesz. — Ezt az értesülést Tisza István gróf Bécsben szerezte, s azután megindultan elmondotta, hogy mikor Bécsből automobilon Budapestre ment, egész útja, az összes községekben valóságos ünneplés volt. Oly községekben, hol alig lehetett férfiembert látni, az asszonyok és leányok jöttek eléje és valóságos virágcsokrot zudítottak reá.

Az angol és a francia flotta közös parancsnokság alatt.

Páris, aug. 12. Az angol és a francia tengeri haderő együttműködése most már teljesen rendezve van. Ugy az Északi-tengeren, mint a Földközi-tengeren közös parancsnokság alá helyezték az összes angol és francia hadihajókat. Az északi angol-francia hajórajnak Jellicoe angol admirális a parancsnoka, míg a földközi tengeri hajórajt Boné de Lapeyrére parancsnoksága alá helyezték.

Gróf Apponyi Albert a honvédelem szolgálatában.

(Hivatalos távirat.)

Budapest, aug. 12. Apponyi Albert gróf a tegnapi nap folyamán felkereste báró Hazay Samu honvédelmi minisztert és felajánlotta neki a honvédelem érdekében személyes szolgálatait. Együttal közölte Apponyi Albert gróf a honvédelmi miniszterrel azt is, hogy eberhardi kastélyát sebesültek számára rendelkezésre bocsátja. Hazay honvédelmi miniszter Apponyi mindkét ajánlatát köszönettel vette tudomásul és kijelentette, hogy örömmel fogja szolgálatait igénybe venni.

Ima a Lateranban.

Róma, aug. 12. A Lateran bazilikájának káptalanja a pápa ama óhajára, hogy a mostani igen komoly időkben imákat mondjanak, a Scala Santa szentélyében kitéttette a Megváltó képét, mely régi tradíciónak megfelelően, csakis rendkívüli események bekövetkezésekor kerül az imádságos oltár fölé.

Kimutatás az elesettekről és betegekről.

A Bud. Tud. jelentése: A hadügyminiszterium gondoskodott arról, hogy az ütközetekben szenvedett veszteségekről a csapatoktól érkező jelentések (vesztesség kimutatások) és az egészségügyi intézetek ré-

széről a közös központi tudakozódó irodához intézett közlések („hírek sebesültekről és betegekről) lehető gyorsan és hiteles módon tétessenek közzé, hogy a sajtóhibából eredhető nyugtalanokodás lehetőleg kizárásuk, ezen közlések utánnomása tilos. Ellenben lehetővé fogják tenni, hogy úgy a hírlapvállalatoknak, mint egyes személyeknek is ezen közleményeket az általuk kívánt számban a bécsi császári királyi udvari és államnyomdától önköltségen beszerezhessek. Az az általános közérdek, hogy a veszteség kimutatások és a sebesültekről és betegekről szóló hírek gyorsan tétessenek közzé, kizárja ezen közléseknek több nyelvre való fordítását. Minden ilyen fordítás különben is újabb szedést igényelne, ami újabb hibák forrásul szolgálhatna. Hogy azonban a zászló alatt levő katonák azon hozzátartozói, akik a német nyelvet nem bírják, a jegyzékeket megérthessék, a táblázatos kimutatás fejezete a német, magyar és horvát nyelveken kívül cseh, lengyel, ruthén, szerb, román, szlovén és olasz nyelvű is lesz.

A hadügyminiszterium a lakosságoknak, különösen a művelt osztályoknak jó érzésére apellál, hogy polgártársaikat szükség esetén a jegyzékek értésében minden erejükkel támogassák.

Miniszterelnökségi sajtóosztály.

Amerikai tengernagy az angol és német flottáról.

Newyork, aug. 12. Mahan admirális, a híres tengerészeti író, akinek haditengerészeti körökben Európában is igen nagy a tekintélye, egy lapban úgy nyilatkozott, hogy az ő meggyőződése szerint Anglia a lehető legrövidebb idő alatt fogja megtámadni a német flottát, vagy pedig blokádot fogja venni Németország nyugati kikötőit és az Elba és Weser folyón át irányuló tengeri kereskedelmi forgalmát teljesen megakasztja. Az angol flottára nézve lehetetlen, hogy az Északi-tengeren és a Balti-tengeren egyidejűleg viseljen háborút, mert a németek a kieli csatornán át nagyon könnyen mozoghatnak és ugyanazzal a hajórajjal az angolok két flottáját tarthatnák sakkban. Az angolokra nézve különben is

csak az Északi-tenger fontos és ott könnyebben meg is akaszthatja a kereskedelmi forgalmat.

Hazafias Zionisták.

Lemberg, aug. 12. A galíciai zionisták lelkes kiáltványban hívják föl a galíciai zsidó ifjakat, hogy lépjenek be önként a magyar-osztrák hadseregbe.

A moratorium a bíróságoknál.

A nagyvárad kir. törvényszék elnöke rendeletet adott ki, melyben szabályozza a bíróságok eljárását a moratorium tekintetében vételével.

Perek.

A rendelet szerint a bíróságok minden keresetre tárgyalást tűznek ki, kivéve ha tudomására jut a bíróságnak, hogy a peres fél katonai szolgálatra bevonult.

Ha a keresetet még augusztus 1 előtt adták be, akkor nem lehet a moratoriumra hivatkozni, de marasztaló ítélet esetén a teljesítési határidő a moratorium megszűnésétől számítandó.

De ha a keresetet augusztus 1. után, a moratorium kihirdetése után adták be, akkor a keresetet idő előttiség címén el kell utasítani. S ha az alperes meg nem jelenik a tárgyaláson, az ügyet szünetelők közé teszik.

A sommás váltókeresetknél is tekintetbe veszik, hogy a váltókeresetet aug. 1. előtt adták-e be, mert akkor kibocsátják a sommás végzést, de a fizetési határidő csak a moratorium lejártá után kezdődik. Ha aug. 1. után, a moratorium tartama alatt adták be a váltókeresetet, ezt a törvényszék hivatalból utasítja vissza.

Biztosítás.

A moratorium semmiképp nem korlátozza a követelések biztosítását, tehát a biztosítási végrehajtást mindig elrendelik. A lejárt váltó alapján elrendelik a zálogjog előjegyzését a váltókezesek ellen óvás nélkül is.

Az aug. 1. előtt beadott kielégítési végrehajtási kérelemre elrendelik a végrehajtást az ellen is, aki katonai szolgálatra bevonult, de minden esetben csak a biztosításig terjedhet a végrehajtás, tehát a lefoglalt dolgot nem lehet elvenni a végrehajtást szenvedettől.

Az aug. 1. után beadott kielégítési végrehajtási kérelmeket elutasítja a bíróság.

A moratorium dacára is joga van a hitelezőnek biztosítási végrehajtást kérni, sőt az esetben is, ha a hitelező kielégítési végrehajtást kért is, a bíróság biztosítási végrehajtást rendel el, ha a feltételek igazolva vannak.

A végrehajtók a már elrendelt végrehajtásokat csak mint biztosítási végrehajtást foganatosítják.

Vegyes rendelkezések.

A moratorium nem vonatkozik a takarékpénztárakra 200 korona betét erejéig. Továbbá meg kell fizetni a lakbért (kivéve ha a lakó katonának bevonult) ki kell fizetni a munkások bérét, az alkalmazottak fizetését és a tartásdíjakat, a tandíjakat.

Az ilyen követelések behajtása semmi akadályba nem ütközik, az ily ügyekben elrendelik a végrehajtást is az adós minden vagyonára.

Ingatlanra árverést foganatosítani semmi esetre sem lehet. El lehet rendelni az ingatlan árverést oly követelésekre, mikre a moratorium nem vonatkozik, de a moratorium alatt nem lehet foganatosítani az árverést.

Ingó árverést is csak a bíróság rendelhet el a miniszterium további rendelkezéseig. Katonai szolgálatot teljesítő adós ellen ingó árverést is csak tartásdíj miatt lehet foganatosítani.

Itthonmaradt családok felsegítése.

Gyűlések az akció érdekében.

A hadba vonultak itthonmaradt családtagjainak segélyezése tárgyában megindított akció mind jobban kialakul s a közönség érdeklődése örvendetesen fokozódik az akció iránt.

Tegnap ülést tartott úgy a vezérő-bizottság, mint a hölgybizottság, amelyeken a segélyezés módjait beszélték meg. Az értekezleteken kifejezésre jutott az a kétségtelenül helyes óhaj, hogy a segélyezést mielőbb meg kell kezdeni, mert a nyomor nem várhat, míg előírások formák betartásával a segélyezésre kerül a sor. Különösen áll ez a helyi magán akcióra, mert az államnak törvényben előírt segélyezése, már a dolog természeténél fogva sem lehet oly gyors. A magánsegélyezésnek tehát éppen a szükség felmerülésének első idejében jut nemcsak feladat, hogy azonnal odaálljon a nyomorgók elé s különösen addig éreztesse áldását, míg a törvényben biztosított állami segélyezés megindul.

A vezérő bizottság ülése.

Az itthonmaradt szegény családok felsegélyezésére alakult vezérő bizottság tegnap délután ülést tartott a városházán.

Rimler Károly polgármester elnökle alatt Hlatky Endre főispán, Fetser Antal fsz. püspök, dr. Adorján Armin, Hofbauer Pál, Imrik S. Zoltán, dr. Grósz Menyhért, dr. Hoványi Gyula, Stark Gyula, dr. Medvigy Gábor, Fényes Manó, dr. Edelmann Menyhért és Schütz Albert. (A vezérő bizottság két tagja: Halász Gyula és dr. Moskovits József elfoglaltságuk miatt nem voltak jelen.)

Rimler Károly polgármester az ülés megnyitása után vázolta, hogy az összejövétel célja, egy magán segélyezési bizottság megalakítása, 14 taggal. A bizottság feladata, hogy a magánsegélyezés kérdését, mint vezérő bizottság, a kezében tartsa. Az államot az 1882. évi XI. tv. kötelezi a segítségre.

A mostani segélyakciót a kormány maga kezdte. Mi már előbb megkezdők az akciót, amely már is szép eredményt mutat. A törvény értelmében összeírást kell készíteni, amelyekhez a már összegyűlt adatokat fel lehet használni. Ismerteti az új összeírás módjait a törvény szellemében. Joga van minden családnak a segélyre. Egy családfő után naponta Nagyváradon 36 fillér jut minden családtagra. Ebbe nem számítható be a magánsegélyezés. Segélyre jelentkezett 1495 asszony, 4200 családtaggal. A mi segélyezésünket az állammal karöltve mielőbb meg kell kezdeni.

A kormány augusztus közepén szándékozik megkezdeni, ami a nagy munka miatt valószínű. A gyűjtés tegnapig 22370 K 40 fillér, melyet ideiglenes letétként kezelnek. Eddig 140 korona segélyt adtak ki. Bemutatja gróf Széchényi Miklós püspök levelét, amely szerint a káptalan és nagypréposttal együtt 3 népkonyhát tart fenn. A városházán kapják a jegyet az ebédre szorulóknak. Szükséges az izraelita népkonyha megnyitása. A pénzügyi segélyt lehető szűken adják. Bemutatja az orsz. központi segélyező bizottság leiratát, mely a segélyezés módjait tartalmazza. Ehhez hozzácsatoljuk a városházán akcióját. Az eddig nem jelentkezettek jelentkezésre hívják fel. Az állami segélyezetteket a helyszínén írják össze.

Dr. Medvigy Gábor az egész akciót burokratikusnak látja, ami káros és lassú. Mi lesz a vezérő bizottság és a hölgybizottság feladata s mikor jutnak a szegények a magánsegélyhez.

Hlatky Endre és a polgármester kellő felvilágosítással szolgáltak.

Dr. Adorján Armin indítványozza, hogy a vezérő bizottság három taggal állandó permanenciában legyenek.

Fetser Antal helyesli az indítványt; egyben szükségesnek tartja az élelemmel való ellátás minél előbbi megkezdését.

Hlatky Endre főispán felvilágosításai után eszmecsere folytattak afelett, hogy az állami és a magán segélyezést hogy egyeztessék össze.

A hölgybizottság értekezlete.

Közvetlen a vezérő bizottság ülése után a hölgybizottság tartotta meg értekezletét, amelyen előkelő hölgyeink közül sokan voltak jelen.

Rimler Károly polgármester ismertette a kormánynak a segélyakcióra vonatkozó rendeletét, amelytől független a város akciója. Részletesen magyarázta a segély módjait s figyelmeztette a hölgyeket, hogy a pénzügyi segélyt csak kivétel esetében ajánlják. — A hölgyek teendője volna, hogy a segélyre szorulókat utcánként lakásaikban keressék fel, hogy meggyőződjenek a helyzetükről és ehhez képest jelentsék, hogy kinek minő segélyre van szüksége. A családi körülményekre is legyenek figyelemmel. A betegek ingyen gyógyszert is kapnak. A beteg gyermekeket ingyen gyógyszerrel látják el és esetleg felveszik a gyermekórházba.

Ezután Diósi Lajosné szólalt fel. Az izr. népkonyhát fenntartó egyesület 5000 koronát ajánl fel; ebből a város 4000 koronáig ad ki ebédjegyeket. Egy ebéd a népkonyhának 40 fillérébe kerül.

A hölgybizottság mielőbb megkezdje működését.

Az evangélikus női gyámintézet áldozatkészsége.

A nagyvárad evangélikus női gyámintézet is kiveszi részét az itthon maradt szegény családok felsegélyezésére megindult akcióból. Tegnapelőtt gyűlést tartott, amelyen Petry Gyuláné elnökle alatt a tagok nagy számmal voltak jelen. Materny Imre lelkész, a gyámintézet buzgó titkára rámutatott a dúló háborúra s megkapóan festette az itthon maradt családok helyzetét. Indítványozta, hogy a gyámintézet is vegye ki részét a szegény családok felsegélyezéséből.

A gyámintézet Materny Imre indítványára elhatározta, hogy az intézet szerény viszonyai dacára 200 koronát adományoz a szegény családok javára; egy harcba vonult evangélikus iparos családjáról gondoskodik; a gyámintézet hölgyei munkadélutánokat tartanak, amelyeken a harcba vonult katonák részére csuklómelegítőket, s más apróbb téli ruhadarabokat készítenek; továbbá az evangélikus iskola termét és a gyűlés termét felszerelve kórházul átbocsátja.

Kinevezések a n.-várad helyőrségén.

A „Budapesti Közlöny“ 11-ik száma a következő nagyvárad helyőrség tisztikarát érintő előléptetéseket közli:

A király Logoschán Miklós 19. ezredbeli tüzérezredest ezredessé nevezte ki.

Alezredessé nevezte ki a király a következő őrnagyokat:

Topke Erich őrnagyot a 7. Vilmos-huszárezredhez, Venderinszky Pál őrnagyot a 39. és Panovitz Vilmos őrnagyot a 101. gyalogezredben.

Őrnagyokká kineveztettek: Jander Alfréd 19. tüzérezredbeli kapitány.

Századosokká kineveztettek: Plattner János 37. gy. e., Pichler Ferdinánd 101. gy. e., Czent Emil 37. gy. e., Berényi Jenő

101. gy. e., Pichler Károly 37. gy. e. Meister Frigyes 37. gy. e., Sztocmak József 37. gy. e., Csordacsics Ferenc 101. gy. e. és Guzmán Károly 101. gy. e. főhadnagyk.

A 7. Vilmos-huszárezredben Perczel Dénes és Szunyogh Rudolf hadnagyk főhadnagyká és Orosz András zászlós hadnagyká neveztettek ki.

A 19. tüzérezredben Mauler Károly és Petrás Gusztáv főhadnagyk századosokká, Marzso Tihámér hadnagy főhadnagyká és Bor Jenő zászlós hadnagyká léptek elő.

A Nagyváradon állomásozó 4. honvéd gyalogezred tisztikarában a király a következőket léptette elő:

Alezredessé a következő őrnagyokat: Papházy Ivánt, revisnyei Reviczky Lászlót, érkeserüi Balogh Barnát.

Őrnagyokká: felsőszentmártoni és magyarmacsikási Leóchej Kálmán százados.

A többi kinevezést a Budapesti Közlöny mai száma fogja közölni.

Csak a háborúra szabad gyűjteni.

Minden más gyűjtés tilos. — A belügyminiszter rendelete.

A belügyminiszteriumban minden eszöközt felhasználnak arra, hogy a harcba vonult katonák idehaza maradt családtagjai ne érezzék a kenyérkereső hiányát. Legújabbán Sándor János belügyminiszter erre vonatkozólag a következő rendeletet küldte Fráter Barnabás alispánhoz és Rimler Károly polgármesterhez:

Elengedhetlen kötelessége a nemzetnek, hogy azok hozzátartozóiról, akik a haza védelmére elszóllítottván, munkaerejüket családjuknak nem szentelhetik, nemcsak hivatalos, de társadalmi uton is a lehetőség határáig gondoskodjék.

A köznek ezen parancsoló követelménye mellett eltörpül minden magánérdek, minden egyéb óhaj vagy kívánság: így háttérbe kell szorulnia most minden oly akciónak, amely a rendes viszonyok közt különben legnagyobb méltánylást érdemlő emberbaráti vagy közművelődési célokat a nagyközönség áldozatkészségével kívánja előmozdítani.

A haza érdeke e komoly órákban azt parancsolja, hogy minden a közjótekonyság oltárára szánt fillérünket egyrészt azok hozzátartozóinak juttassuk, akik a haza becsületéért, mindnyájunk jövőjéért sikra szálltak, másrészt azon intézményeknek, amelyek a hadra kelt és a harcok esélyei folytán ápolásra szoruló testvéreink fájdalomnak enyhítését tűzték ki nemes célul.

Ezen magasztos célok érdekében felhívom alispán (polgármester) urat, sziveskedjék intézkedni, hogy törvényhatósága területén a könyöradomány vagy bármily más adománygyűjtési engedélyek alapján a gyűjtések a háboru idejében szüneteljenek és a társadalom összes egyéb áldozatkész tevékenysége a most mindennek felett álló nagy céloknak alárendeltessék.

Ehhez képest rendeletem vételétől kezdve törvényhatósága területén — a lehetőség szerint — más célra gyűjtési engedélyt kiadni én magam sem szándékozom, ennél fogva az adománygyűjtés engedélyezési ügyekben ezidőszent a felterjesztéseket is mellőzni kell.

Meg vagyok győződve, hogy az általam óhajtott időleges lemondás bőséges kárpótlást fog nyújtani akkor — amit részemről is majd készséggel előmozdítok — ami-

kor ezen összes erőnket igénybe vevő néhez időket Isten segédelmével a jótékony béke áldása váltja fel.

Budapest, 1914. évi augusztus hó 6-án.

Sándor János s. k.

Mária érem a katonáknak.

*

Valami megkapó, s az emberi szívet magával ragadó jelenet játszódott le tegnap a Nogáll utcai Szent Vince-zárda előtt. Katonák jönnek haza a gyakorlatról vig dalokat énekelve s amint a zárda elé érnek, megnyílik a kapu, amely mögött annyi hősi, lemondó lélek van, megjelenik egy kedves testvér s egy katonát magához intve, egy marék Mária érmet kezébe ad, hogy ossza szét társai közt. „Hordják mindnyájan magokkal, mondta, hogy védelmezze meg magokat minden veszélytől a Szent Szűz. Majd imádkozni fogunk értök.” Ez egyszerű, mély bensőséggel elmondott szavak annyira meghatották az edzett katonákat, hogy odarohantak s csókolni kezdték kezeit és ruháját ott ahol érték.

A jóságteljes Kedves Testvér azonban szabadkozva, kedves mosollyal hártotta el az érzelmek e nem várt és őszinte megnyilatkozását és hirtelen eltűnt a kapu mögött, hogy ígéretét beváltva, csendes, kicsiny kápolnában imádkozzon értök. S a katonák Magyarország Nagyszónyának védelme alatt vonulnak esatába, mint valamikor Hunyadi és Rákóczi idejében . . .

A világháború kokárdái.

Mint már megírtuk, Biharvármegye tisztikara nagyszerű akciót kezdeményezett a bevonult katonák itthon maradt családtagjainak felségélyezésére. Emez akciónak egyik része a világháború kokárdája. Ma már ezrekre megy azoknak a száma, akik viselik ezt a hármás nemzeti színű kokárdát.

A vármegye tisztikara a kokárdák készítésével az Oláry-céget bízta meg. Tekintettel azonban a nagy arányú keresletre, a cég teljesen képtelen volt saját alkalmazottai útján készíttetni a kokárdát és kénytelen volt erre az Orsolya-zárda nővéreit felkérni. Ma már ezer számra készül a kokárda és vásárolják szerte a városban.

Egy-egy kokárdának egy korona az ára. Ez az összeg az előállítási ár levonásával teljesen az itthon maradtak felségélyezésére lesz fordítva.

A kokárda ügyet a vármegyei házában Baranyi András főjegyző intézi, akinél tömegestül jelentkeznek azok, akik személyesen is akarják árusítani a kokárdákat.

Tegnap az összes fősolgabíróknak küldtek ki megfelelő mennyiségű kokárdát, hogy a vidéken is terjesszék.

Ma már Nagyváradon négy-öt helyen is lehet kapni a jelvényekből.

Az akciót előrelátólag szép siker fogja koronázni.

Legujabb táviratok.

...

A románok hazafisága.

Azokban a történelmi időkben, melyek e napokkal reánk köszöntöttek a magyar nemzet minden nemzetiségű tagja egynek érzi és azonosítja magát a legtisztább magyar állameszmével. Erre egy gyönyörű bizonyíték most a románok magatartása, valóban a nemzet a kölcsönös bizalom és rokonszenv alapjain építi szebb jövőjének sziklaépületét.

Vajda Sándor cikke az „Adeverul“-ban.

Budapest, aug. 12. Vajda Sándor, az ismert román nemzetiségi országgyűlési képviselő cikket irt a Bukarestben megjelenő Adeverulba. A cikkben örömmel nyilatkozik arról, hogy a magyarországi románok lelkesedéssel siettek a magyar haza zászlói alá s hogy telve vannak dinasztikus hűséggel és a magyar haza iránti szeretettel. Ezután Romániának ír s óva inti attól, hogy Oroszország karjaiba vesse magát, mert Oroszország megmutatta a múltban, mit várhatni tőle.

Figyelmezteti Romániát arra, hogy a magyarok és a románok viszálkodása megszűnt, műrt a román-ság és magyarság igaz útja megtalálható.

Tisza István nyílt levele.

Budapest, aug. 12. Vajdának ezen cikére, Tisza István gróf ma nyíltlevelet publikál, mely így szól:

Igen tisztelt Uram!

Az „Adeverulban“ megjelent nyilatkozata után elégtétellel tartozom Önnek. Gerovszkynak Önhöz intézett leveléből a pánszláv agitációval kapcsolatos olyan intimítást véltem kiolvasni, amely kemény vád emelésére indított. Készséggel konstátálom, hogy mostani föllépése ezzel a föltevessel ellentétben áll s én örülök legjobban, hogy alaptalannak bizonyult a vád és kifejezem az Önnel szemben emelt vád miatti sajnálkozásomat. Döntő perceket élünk s a román népnek most kell megmutatnia, hogy a németséggel és a magyarsággal akarja-e a megértést, közreműködést vagy a pánszláv kolosszus karjaiba veti-e magát? A hűségnek, hazaszeretetnek és a tettekész vitézségnek minden cselekedete egy-egy gránitkocka a kölcsönös bizalmon és rokonszenvon fölépülő szebb jövő talapzatához.

Tisza István.

A moratórium meghosszabbítása.

Budapest, aug. 12. A moratóriumot kormányrendelet holnap két hónapra meghosszabbítja. A moratórium augusztus elsejétől számítható, tart tehát augusztus és szeptember hónapokban.

Montenegró hadat üzent Németországnak.

Bécs, aug. 12. M. T. I. jelenti, hogy a montenegrói kormány hadat üzent Németországnak és Eckhardt cettinjei német követ már el is hagyta Cettinjét.

..HIREK..

...

Eltemettünk

Páris! Fájó, égő könyeket hullatnak, amikor a kiábrándulás halála elragadott tölünk. Hiszen te voltál nekünk a város, te voltál az, a mi a szomjazó utasnak az oázis, te voltál a kultura eszimbóraszója, a szép megtestesülése, a művészek megtermékenyítője. Te voltál kiért dolgoztunk, izzadtunk, érted töltöttük álmatlanul a hosszú éjszakákat. Hogy egyszer magunkhoz szoríthassunk minden szépséggel együtt, hogy tudónkbe szívjuk bódító levegődet. Egyetlen ábrádunk az volt, hogy hidaidról mélan bámuljunk a Szajna tükrébe és üdvözletet küldhessünk falaid közül haza, azoknak, akiket boldogtalannak hittünk, mert nem érintette lábuk a te aszfaltodat.

Eltemettünk téged Páris. Mert hamis volt a szépséged, hazug a molygásod és álnok a hizelgésed. Brutális, állatias vonásait mutattad meg kendőzött arcodnak és finom kékeres kezdről vér csepeg. Undorodunk tőled és bizony szivesebben megyünk el a csendes, akácillatos Kiskunhalasra, mint téged látogatni.

Ott a bronz bőrű magyarparaszt kalapját emelve üdvözli az idegent, tisztelettel vendégeli meg a vendégeit. Nálatok el kell bujni annak, aki nem a ti véretek, vagy aki nem csókolja meg az atyuska lábanyomát. A kerges tenyerű parasztnagyot parolázik örömeiben, ha valaki kopogtat az ajtaján, a te fiaid keztyüs markában méreg, orgyilok húzódik meg nagy alattomba.

Páris, te meghaltál. De felébredt benned újra a királyné-gyilkos Páris, Páris te megemésztetted saját magadat és most undorítóan gyalázatos vagy. Elvesztél, örökre elvesztél számunkra.

A kiábrándulás halála ölt meg.

És nekünk a bogárhátu, alföldi Kiskunhalas több, szebb, drágább mint te, Szajnaparti Páris! . . . (h. l.)

Hazafias ünnepség a király születésnapján.

Lázasan dolgozik a 25-ös leányrendezés, hogy az Ófelsége születésnapján rendezendő ünnepség minél sikerültebb legyen. Rettenthetlen bátorsággal küzdenek le minden akadályt, hogy rövid pár nap alatt egy művészi színvonalu műsort adhassanak. Sok sok fiatal leány jelentkezett szereplésre, de nem szereplésért, hanem a hazáért. Amit bizonyít a körülmény, hogy a jelentkezők közül a legjobb erőket választotta özv. dr Személy Kálmánné irányítása mellett a rendezőség és akik a műsorból kimaradtak, azok is a legnagyobb lelkesedéssel viszik előre a kibontott lobogót.

Sikerült kivívni, hogy a Fekete Sas nagytermének tulajdonosa Dr Adorján Emil ingyen átengedi a termet a hazafias célnak. Most már naponta d. u. 6 órakor próbákat tartanak a Tisza Kálmán-teri polg. leányiskola nagytermében, festik a műsorokat, toborozzák a hallgatóságot, hogy minél több legyen az ünnepség jövedelme, melyet fele részben a polgármester segítő akciójának,

felerészben a „Veres-Kereszt“ céljaira fog-
nak felajánlani. Költségkiemelés végett
nem fognak meghívókat kibocsátani, de
felkérjük a helybeli lapok hazafias szerkesz-
tőit, hogy lapjukban az ünnepséget jóaka-
rattal hirdessék. Számítanak különösen min-
den hazafias váradi leány megjelenésére ezen
a tiszta lelkesedéssel létrehozandó ünnepen,
melynek első részében a király ő felségéhez
való hódolat, másik részében a háborus haza-
eszméje iránti hódolat nyer kifejezést s mely
ének- és zeneszámokból, szavaltából, egy
ünnepi beszédből és egy könyörgésből (szép
próza) fog állani. Kívánjuk, hogy fényes si-
ker koronázza a hazafias fiatal leányok igye-
kezetét.

* **Kinevezés.** A vallás- és közokta-
tási miniszter Rosznáky Mária galgóczi ál-
lami polgári leányiskolai helyettes tanítónő
a belényesi áll. polgári leányiskolához se-
gédtanítónővé nevezte ki.

* **Biharvámegye árvaszéke és
a háboru.** Minden közhatalt érdekel
valamennyire a háboru. Nem érdektelen te-
hát, ha megemlítjük, hogy Biharvámegye
árvaszékét mennyiben érinti a háboru és
minő feladatai vannak a gyámhatóságnak a
kritikus idő alatt. Tegnap ebben a dolog-
ban beszélgetést folytattunk Verner Kál-
mán árvaszéki elnökkel, aki a következőket
mondta:

— A vármegyei árvaszéknek ezidő sze-
rint semmiféle különös intézkedést sem kell
foganatosítani. Az örökbefogadások tekin-
tetében az árvaszék még 1908-ban intéz-
kedett, most tehát az akkori intézkedéseket
csak fokozottabb mérvben kell a községek-
nek végrehajtani... Mint minden ható-
ság, úgy az árvaszék is a legszigorubb ta-
karékosság álláspontjára kell, hogy helyez-
kedjék. Ebből kifolyólag az árvaszék az
olyan ügyeket, amelyek pénzüntalással jár-
nak, nem teljesíti. Kivételt képez természet-
esen az, ha valamelyik kiskoru nagykorra
jut. Az ilyen megkapja járandóságát. Az
árvaszéknek tapintatosan kell eljárni már
csak azért is, mert az árvák pénze pénz-
intézeteknél van elhelyezve és ezekhez nem
akarunk hozzányulni, nehogy zavarokat
idézzünk elő. Egyébként a háboru tartama
alatt figyelemmel fogjuk kísérni, hogy a
haretéren elesettek halálesetei fel lettek-e
terjesztve a hadügyminiszterhez, ahol tudva-
levőleg bizonyos életjárandóság illeti meg a
hátramaradottakat.

* **Eihunyt premontrei kanonok.**
A jászóvári premontrei rendnek gyásza van:
Erben Benedek József volt főgimnáziumi
tanár, érdemesült felsőmecenzéfi plebános
élete 56. évében e hó 8-án meghalt. Teme-
tése aug. 10-én volt Jászóvárott.

* **Megvont Exequatorok.** A ke-
reskedelmi miniszter tegnap tudatta Bihar-
vámegye törvényhatóságával, hogy Kuranda
Emil fiumei tb. szerb alkonzultól, Lujano-
vits István orsovai tb. szerb konzultól és
Milankovitsek Iván D. budapesti szerb fő-
konzultól az Exequator megvontatott.

* **Panasz a nagyváradi zsidó
hitközség ellen.** Rosenberg Lázár
hagymádfalvi lakos panaszt tett a vallás- és
közoktatásügyi miniszterhez a nagyváradi
zsidó hitközség ellen. A panasz szerint a
hitközség, melynek a hagymádfalvi hitköz-

ség fiókja, oly aránytalanul veti ki az adót,
hogy az egész fiók hitközség zugolódik mi-
atta. A panaszt tegnap vizsgálat végett Frá-
ter Barnabás alispánhoz küldte le a mi-
niszter.

* **Felfüggesztették a vasárnapi
munkaszünetet.** A kereskedelemügyi
miniszter a hadi állapotra való tekintettel,
törvényben biztosított jogánál fogva, a hadi-
állapot tartamára a munkaszünetet az 1891.
évi XIII. törvények hatálya alá tartozó
mindennemű munkára, üzemre és elárusi-
tásra nézve felfüggesztette.

* **Bevonultak családtagjaiért.**
Ujabb adakoztak: Wiener Jenő és neje
20, Hencz Aurél záradfőnök 60, özv. Szeg-
halmi Bálintné 50, Leitner Ferenc 100,
Honvéd tartalékos tiszték adománya 20, Mos-
kovits Mór és fia 200, Blayer Lajos a pe-
nyési gazdasági alkalmazottak gyűjtéséből
50, Badar Béni szijgyártó 10, dr Imrik Pé-
ter 50, Czigány Ferencné gyűjtése: Czigány
Ferencné 1, Fikler Antal 1, Leitner Józsefné
1, N. N. — 20, N. N. — 20, Reich Adolf
— 20, N. N. — 40, Oláh Györgyné 1, Vo-
lentis Vilma — 30, N. N., Fridmann N., Ró-
senzweig Simon, N. N., 20—20 fill., N. N.
30 fill., Végh Vilmos 1, Róth József 1,
Akosi Imre 2, Csanády 1, özv. Szabó Jó-
zsefné — 40, Leitner Márton 1, Kertész Sán-
dorné 1, Réti Jenőné 1, N. N., — 40, N.
N. — 40, N. N. — 50, N. N. 1, Weisz V.
— 50, Katz Ödönné — 30, N. N. — 20
együtt 18 K 10 fillér, mai gyűjtés összesen
578 K 10 fillér, az eddigi összes adományok
22387 K 40 fill. Itt jegyezzük meg, hogy a
Nagyváradi Takarékpénztár tisztviselői kará-
nak gyűjtő-ívén Szoták József nem 2 K,
hanem 10 koronát adományozott. Szakirányu
Iparosstanonciskola tantestülete a mozgósi-
tottak itthon maradt családtagjai segélye-
zésére szolgáló országos gyűjtés céljaira 100
koronát adományozott.

* **Összetört egy autó a nagy-
hidon.** Tegnap délután majdnem végzetes
baleset történt a Nagypiac-téri vashidon. Egy
II. 607. jelzésű bérautó örült iramban köze-
ledett a Sztaroveszky-utéból, mikor a hid
előtt szembe jött vele egy bérkocsi. Már el-
kerülhetetlennek látszott a borzalmas össze-
ütközés, de az utolsó pillanatban a soffőr
egy erős mozdulattal oldalra kormányozta a
gépkocsit. A bérkocsi megmenekült ugyan,
de az autó nekifutott a hid vasoszlopának és
összetört, úgy hogy hasznavehetetlenné vált.
A hid korlátja is erősen meggörbült. A meg-
nem engedett sebeshajtásért a soffőrt vonják
felelősségre. A kár jelentékeny, mert az autó
is tönkrement, a hid oszlopa pedig kidőlt.

x A legújabb **párisi kalap-ujdon-
ságok** egyedül KOHN HELEN kalap-
üzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weisz-
lovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgy-
közönség rendelkezésére a legizlésebb és a
legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban.
A Szigligeti-színház művésznőinek kalap-
szállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12-50 és 16-50 kizárólag
Reichard Dezső
cégnél
Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

x **Aszódy Mihály** Kossuth-utca és Rá-
kóczi-uti üzleteinek árlapja. Egy wagon befőző cukor
érkezett! Nemes faju kávéim mágnás keverék 1/4 Kg.
pörkölte 1 kor. 10 fillér és 1 kor. 20 fillér. Finom

Cuba kávé nyersen 1 Kg. 2 kor. 90 fillér, finom
nyers Gyöngy kávé 1 Kg. 2 kor. 90 fillér. Frank
füge árpa és makk kávék nagybani árak mellett.
Hollandiai kakaó 1 Kg. 3 kor. 60 fill., 1/4 Kg. 1
kor., 1/8 Kg. 50 fillér. Banán kakaó, mely a világot
meghódította, gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt
ajánlható 1/4 Kg. 1 kor. 1/8 Kg. 50 fillér. 1 Kg.
finom főző törmelék csokoládé 2 kor. 20 fill., 1 Kg.
szalámi 4 kor. 50 fill., 1 Kg. ementhali sajt 2 kor.
80 fill., 1 Kg. Liptói turó 1 kor. 80 fill., 10 deka
császár keverék tea 1 kor., 10 deka mandarin tea
1 kor., 10 deka Schüschong tea 80 fill., 10 deka
finom törmelék tea 60 fillér. 1/2 l. Jamaika rum 1
kor. Konyak, likőrök, mézek, dzsemek angró árak
mellett. Kotányi édes paprika 1/4 Kg. 1 kor. 25 fill.
Cukorkák, csokoládék és Kugler bonbonok szintén
angró árak mellett számítatnak, valamint Japán-
szervizek 6 személyesek.

x **A legjobb akarattal kérem** győződjön
meg a világhírű Rádium Bohémia Japán Roma hegedű-
hur különlegességeimről. Gramofon lemez ujdonságok
Király, Fedák, Rózsa, Környe, Fráter nagyszerű fel-
vételei. Saját készítményű modern cimbalmok, gram-
ofon, hegedű és az összes hangszerek javítása olcsón.
SIMON GYULA Rákóczi-ut 22. hangszerkészítő.

x Női fehér vászon fél cipő amerikai forma-
bőr sarokkal gombos, fűzős, kivágott, spangnis-
5 korona, szarvasbőr női fél cipő, finom női
bőr fél cipők minden színben 5 korona. Szan-
dál 20—25 számig 2 korona, 26—28-ig 2 K
60, 29—34-ig 3 K 20, 35—43 4 K. Férfi
chevrau amerikai cipő 10 K. Kalapok uri divat
cikkek fehérneműk legolcsóbb beszerzési for-
ripa FEKETE JENŐNÉL Szent János-utcán Kis-
Pása vendéglő mellett. Telefon 13—70.

IRODÁLOM

Az Élet c. szépirodalmi hetilap aug.
9-i számában S. Bokor Malvin folytatja a
Völegény ur című kitűnő regényét. Elbeszé-
léseket találunk Pásztor Józseftől és Georges
Beaumontól Laky Dezső fordításában; költe-
ményeket pedig Anka János, Jancsó Ilona
és Szamosi Győző irtak e számba. Cikket
olvashatunk Margitay Ernőtől, Grész Leótól
és Sebők Imrétől. Parázs szellemesen ese-
veg a „Heti beszélgetés“ című rovatban.
Ezenkívül találjuk még a rendes heti rova-
teket az aktuális képeket. E kitűnően szer-
kesztett katolikus szépirodalmi lap terjesz-
tését olvasóközönségünk figyelmébe ajánljuk.
Szerkeszti Andor József. Szerkesztőség és
kiadóhivatal: Budapest, VII., Damjanich-
utca 50. Előfizetés félévre 10 korona: Mu-
tatványszámot szívesen küld a kiadóhi-
vatal.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
22814—1914. szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hi-
vatala, mint I-ső fokú iparhatóság a bu-
dapesti ipari főfelügyelőségnek 2325/1914-
számu rendelete folytán, az érdekeltek
mihez tartása végett közhírre teszi mi-
szerint ezentul sem az ipartelepeken lévő,
sem a cséplőgépeknél előirt mentő szek-
rényekben a fertőtlenítésre szolgáló car-
bol viz, carbol olaj, sublimát tartá: a nem
kötelező, sőt azok ha esetleg megvolná-
nak, megsemmisítendők lesznek, mivel
az esetleges sebkezeléseknél csak is a
tisztá viz használandó.

Nagyvárad, 1914. augusztus 10.

Gerő,
rendőrfőkapitány.